

Eriksons teori om den psykosociale udvikling

Teksten er hentet fra bogen "Børne- og ungdomspsykologi" af Evenshaug og Hallen.

Eriksons syn på tilegnelsen af ego-identitet i ungdomsårene er et led i hans teori om de otte stadier i den psykosociale udvikling. Hvert stadium indebærer en krise, hvor to mulige udfald stilles op mod hinanden, og hvor udfaldet vil være af afgørende betydning for den videre udvikling (Erikson 1968, 1971).

Grundlæggende tillid versus grundlæggende mistillid

Spædbarnet tilegner sig her en grundlæggende følelse af, hvorvidt hun selv og omsorgspersonen er stabile og til at stole på. Erikson formulerer dette stadies bidrag til identitetsdannelsen sådan: "jeg er det håb, jeg har og giver."

Autonomi versus skam og tvivl

Tumlingen står overfor spændingsforholdet mellem den spirende selvstændighedstrang og forældrenes påbud og forbud. Opgaven bliver en gradvis tilegnelse af selvkontrol uden tab af selvagtelse. Bidraget til identiteten formuleres sådan: "jeg er det, jeg frit kan vælge."

Initiativ versus skyldfølelse

Resten af førskolealderen præges af en voksende erobringstrang, identifikation med de nærmeste voksne og truslen fra en lammende skyldfølelse. Her frigøres barnets initiativ og målbevidste indstilling til voksnes opgaver: "jeg er det, jeg kan forestille mig, at jeg skal blive."

Arbejdsevne versus mindreværdsfølelse

Fra skolealderen og frem til puberteten udviser barnet motivation for at mestre det, de er i gang med men mærker også en stadig trussel af ikke at være tilstrækkelig: "jeg er det, jeg kan lære at udrette."

Identitet versus identitetsforvirring

Selv om de tidligere stadier har givet væsentlige bidrag til identitetsdannelsen, melder problemet sig med ny styrke i puberteten. Men det løses ikke én gang for alle i ungdomsårene. De negative kvaliteter fra denne og de øvrige stadier vil danne en dynamisk modpol til de positive gennem hele livet.

Intimitet versus isolation

Konflikten for den unge voksne gælder særligt forholdet til det andet køn. Et varigt kærlighedsforhold forudsætter gensidig tillid og forpligtelse mellem to, som kan og vil tage fælles ansvar for arbejde, forplantning og rekreation: "vi er det, vi elsker."

Generativitet versus stagnation

Generativitet gælder særligt ansvaret, interessen og engagementet for kommende generationer. En sådan udvidelse af egointeressen er nødvendig for at forhindre stagnation, som kan give sig udtryk i en tvangsmæssig, kunstig intimitet med stadig nye seksuelle forhold. Voksenalderens udfordring formuleres i udsagnet: "jeg er det, jeg giver videre."

Integritet versus fortvivlelse

Alderdommens krise indebærer at se sit eget liv og døden i et bredere perspektiv. Den, for hvem det er lykkedes at udvikle sin integritet, kan med Eriksons ord sige: "jeg er det af mig, som lever videre." Erikson understreger sammenhængen mellem stadierne ved at pege på, at begrebet tillid

kan forstås som den trygge forvisning om en andens integritet. Han tilføjer, at børn ikke vil frygte livet, hvis de voksne har integritet nok til ikke at frygte døden.